

Suomen
Lähi-idän
instituutin säätiö

Suomen
Damaskoksen
instituutti

VUOSIKERTOMUS 2008

Suomen Damaskoksen instituutti on yksi Suomen neljästä ulkomailla sijaitsevasta tiedeinstituutista. Instituutti keskittyy Lähi-idän kielten, kulttuurien ja uskontojen tutkimukseen sekä järjestää alan opetusta yhteistyössä suomalaisten yliopistojen kanssa. Se myös edistää yhteistyötä Suomen ja Lähi-idän maiden korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten välillä. Instituutti toimii Damaskoksessa, ja sillä on edustaja myös Kairossa. Instituutin toiminta, josta vastaa Suomen Lähi-idän instituutin säätiö, edistää merkittäväällä tavalla suomalaisen Lähi-idän tutkimuksen kehittymistä ja kulttuurien välistä dialogia.

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo	1
Puheenjohtajan tervehdys	2
Suomen Damaskoksen instituutin toiminta	4
Tieteellinen toiminta	4
Administration and Law in the Ancient Near East	4
Hellenismi Lähi-idässä	4
Konservointikurssit I ja II	4
Kenttämatkat	5
HERAL (Helsinki Education and Research Area Launching)	5
Harjoittelu	6
Vieraat	7
Instituutin uudet toimitilat	7
Avajaiset	7
Uusi logo ja uudet verkkosivut	8
Verkottuminen ja yhteistyö	8
Instituutin toiminta Egyptissä	10
Instituutin toimihenkilöt	10
Suomen Lähi-idän instituutin säätiön toiminta	11
Apurahat	11
Instituutin uuden johtajan valinta	12
Yhteistyö, verkottuminen, sidosryhmät ja tiedonvälitys	12
Varainhankinta	12
Avajaiset	13
Säätiön hallinto	13
Hallitus	13
Työvaliokunta	13
Säätiön toimihenkilöt Suomessa	13

Toimitus: Raija Mattila, Anu Leinonen ja Eeva Talvitie
Kannen kuvat: Eero Ehanti, Raija Mattila ja Jussi Nuorteva
Taitto: Maija Holappa

PUHEENJOHTAJAN TERVEHDYS

Vuosi 2008 jää merkkivuodeksi Suomen Lähi-idän instituutin säätiön historiassa. Pitkän ja monivaiheisen työn jälkeen Suomen Damaskoksen instituutin toimitilat saatiin juhlallisesti avatuksi Damaskoksen vanhassa kaupungissa. Joulukuun kolmantenatoista päivänä vuonna 2008 Syyrian kulttuuriministeri Dr. Riad Naasan Agha avasi tilat arvovaltaisen vierasjoukon todistaessa historiallista tapahtumaa. Juhlia seuraa arki. Instituutti pääsee nyt aloittamaan täysimittaisen toimintansa uusissa tiloissa.

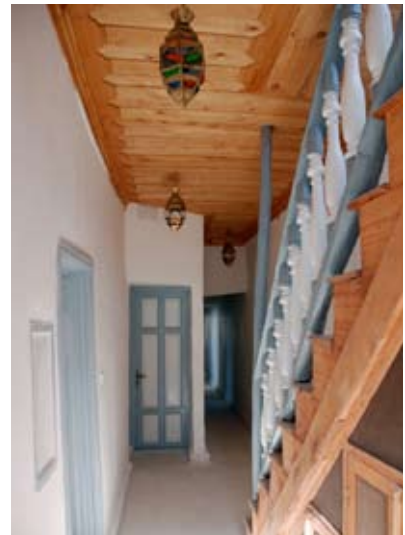
Kulunut vuosi on ollut menestyksenkäs. Instituutin johtaja, dos. Raija Mattila, on pitänyt menestyksellä toimintaa Damaskoksessa, vaikka instituuttirakennuksen valmistumisen valvominen onkin niellyt huomattavasti hänen aikaansa. Johtajakautensa päättyessä Mattila voi tyytyväisin mielin jättää toimivan instituutin uuden johtajan, dos. Hannu Juusolan, huomaan. Raija Mattilan panos Suomen Damaskoksen instituutin syntyhistoriassa jää mieleemme merkittävänä työnä. Kiitos näistä vuosista, Raija.

Instituutin kenttätyössä ovat olleet mukana myös tri Said Sadek ja sihteeri Manal Chatila, jotka molemmat ovat tapansa mukaan edistäneet instituutin toimintaa ja luoneet sen edellytyksiä. Säätiön puolella hallituksen jäsenet ovat osallistuneet työhön, josta tahdon kiittää heitä kaikkia yhteisesti sekä säätiön varapuheenjohtajaa, pääjohtaja Jussi Nuortevaa sekä hallituksen jäsen Kristian Slottea aivan erityisesti heidän aktiivisuudestaan. Asiamies FM Heli Oksanen luotsasi säätiön toimintaa alkuvuoden, ja hänen jäätyään vuorotteluvapaalle asiamies FM Anu Leinonen on asiantuntevasti ja tehokkaasti vienyt vuoden loppuun ja huolehtinut avajaisten onnistumisesta yhdessä instituutin johtajan kanssa. Heille ja hallinnolliselle avustajalle Eeva Talvitielelle lämmin kiitos tehdystä työstä.

Suomen Damaskoksen instituutin työtä ovat kuluvana vuonna jälleen kerran tukeneet Kordelinin säätiö ja Suomen kulttuurirahasto. Instituuttirakennuksen viimeistelyvaiheessa säätiö sai kallisarvoista tukea myös Helsingin yliopistolta, Åbo Akademin säätiöltä, Svenska Kulturfondenilta ja Thuringin säätiöltä. Yhteistyö Helsinki Education and Research Areen ja Greater Helsinki Promotionin sekä alueella toimivien Suomen suurlähetystöjen kanssa on sujunut kitkattomasti ja hyvässä yhteisymmärryksessä. Erityisesti suurlähettiläs Harri Mäki-Reinikka oli instituutin avajaisten aikaan arvokas yhteistyötaho säätiölle ja instituutille. Kaikille heille sydämelliset kiitokset.

Jaakko Hämeen-Anttila

ZEITUNAN TALO

Kuvat Eero Ehanti, Jussi Nuorteva ja Nora Repo

SUOMEN DAMASKOKSEN INSTITUUTIN TOIMINTA

TIETEELLINEN TOIMINTA

Instituutin johtaja Raija Mattila teki tutkimussuunnitelmaansa kuuluvaa tieteellistä tutkimusta Assyrian hallinnon alalta. Mattila on toimittajana *Studia Orientalia* -sarjan vuonna 2009 ilmestyvässä erityisniteessä.

Tieteelliset kokoukset, kurssit, seminaarit ja luennot yliopisto-opiskelijoille ja tutkijoille ovat instituutin keskeinen toimintamuoto. Kurseja järjestetään yhteistyössä suomalaisten yliopistojen, tutkijakoulujen ja tutkimuslaitosten kanssa ja luennoitsijoina käytetään aina myös paikallisia tutkijoita ja asiantuntijoita. Instituuttia 2005–2008 johtaneen dosentti Raija Mattilan tieteellisten kurssien tutkimuksellinen painopiste oli Lähi-idän ja muinaisen Mesopotamian tutkimuksessa. Mattilan johtajakaudella tieteelliset kurssit syvensivät Lähi-idän historiallisen taustan tuntemusta ja edistivät nykytilanteen ymmärtämistä sen pohjalta. Lähi-idän muinaisuus ja sen perintö linkittyvät instituutin toiminnassa modernin ajan yhteiskuntien tutkimukseen ja kulttuurisen itseymmärryksen syventämiseen.

Administration and Law in the Ancient Near East

Instituutti järjesti ensimmäisen kansainvälisen tieteellisen kokouksensa 10.–11.10. Damaskoksessa. Assyriologian alan workshopiin osallistuivat uusassyrialaisen kauden (800–600 eKr.) hallinnon johtavat asiantuntijat maailmassa, kuten prof. Simo Parpola (Helsinki), prof. Mario Fales (Udine), Dr. Karen Radner (University College London) ja prof. Simonetta Ponchia (Verona).

Workshop on osa Pohjois-Italian yliopistojen, Helsingin yliopiston ja London University Collegen yhteistyötä, ja kokous oli lajissaan kolmas. Aiemmat kokoukset on järjestetty Veronassa vuosina 2005 ja 2007. Esitelmät tullaan julkaisemaan italialaisessa tieteellisessä julkaisusarjassa *State Archives of Assyria Bulletin*.

HELLENISMI LÄHI-IDÄSSÄ

Opintomatka järjestettiin 1.–8.3. prof. Jaakko Frösénin johdolla. Matkalle osallistui 14 jatko- ja perustutkinto-opiskelijaa Helsingin, Jyväskylän ja Turun yliopistoista sekä Åbo Akademiasta. Viikon aikana kurssilaiset tutustuivat hellenistisen ja roomalaisen kauden kohteisiin laajalla kiertomatalla. Matkalla käytiin myös Ugaritissa ja Crac des Chevaliers'n ristiretkeläislinnassa. Opintomatkaa edelsi prof. Frösénin luentosarja Helsingin yliopistossa tammi- ja helmikuussa.

KONSERVONTIKURSSIT I JA II

Uusi instituuttirakennus, Damaskoksen vanhassa kaupungissa sijaitseva nk. Zeitunan talo, on kulttuurisesti erittäin kiinnostava kohde. Taatakseen Unescon maailmanperintökohteeksi julistetun vanhan kaupungin säilymisen mahdollisimman alkuperäisenä Syyrian rakennusviranomaiset valvovat erityisen tarkasti siellä toteutettavia restaurointihankkeita. Talon perinteitä kunnioittava ja hyvin dokumentoitu restaurointi oli alusta lähtien Suomen Damaskoksen instituutin tavoitteena. Tieteeseen ja koulutukseen keskittyvälle instituutille ominaisesti kunnianhimoiseen restaurointiprojektiin yhdistettiin alan koulutusta ja konservaattoriopiskelijoiden harjoittelu.

Instituutti järjesti yhteistyössä EVTEK Muotoilu-instituutin kanssa konservointileirin instituutin restauroitavissa tiloissa Damaskoksessa 29.3.–12.4. Kurssille osallistui viisi konservaattoriopiskelijaa

Hellenismi Lähi-idässä -kurssin osanottajia prof. Jaakko Frösénin johdolla Palmyrassa. Kuva Raija Mattila

EVTEKistä ja kaksi arkkitehtiopiskelijaa Teknillisestä korkeakoulusta. Kurssin vastuullisena opettajana toimi interiööri-konservoinnin lehtori Jorma Lehtinen ja luennoitsijoina instituutin aiemmat restaurointi-projektiin osallistuneet harjoittelijat Eero Ehanti, Henrik Drufva ja Maaret Louhelainen sekä paikallisia asiantuntijoita. Damaskoksen kurssia edelsi EVTEKissä joulun- ja tammikuussa järjestetty osuus, johon liittyi luentoja, harjoitustehtäviä ja materiaali-analyyseja talosta otetuista näytteistä. Kurssilaiset keskittyivät Zeitunan talon salin korjausmaalauksen suunnitteluun ja käynnistivät katon kaaren konservoinnin. Leiriin liittyi käytännön työskentelyn ohella retkiä museoihin ja restauroitaviin kohteisiin Damaskoksessa ja Aleppossa.

Kurssi tarjosi suomalaisille konservattoriopiskelijoille mahdollisuuden tutustua Lähi-idän rakennusperinteeseen ja perinteisiin rakennustekniikoihin. Kansainvälinen harjoittelu on merkittävä osa konservattorikoulutusta, sillä ala on nykyisin erittäin kansainvälinen. EVTEK kokosi kurssin kirjallisista töistä julkaisun, joka ilmestyi marraskuussa.

Instituutti järjesti Zeitunan talossa 20.10.–15.11. toisen konservointileirin, tällä kertaa syyrialaisille

opiskelijoille yhteistyössä Damaskoksen yliopiston kanssa. Paikallisten konservattoreiden ohjauksessa ja yhteistyössä kolmen suomalaisen konservattoriopiskelijan kanssa opiskelijat viimeistelivät salin koristemaalauksen.

KENTTÄMATKAT

Johtaja osallistui yhdessä prof. Simo Parpolan kanssa 6.–8.10. Tell Shekh Hamadin kaivausten 30-vuotisjuhlakollokvioon ”Rural Assyria”. Kansainvälinen kollokvio järjestettiin Freie Universität Berlinin kaivauksilla Habur-joen laaksossa. Mattila ja suomalaiset opiskelijat Outi Putkonen ja Aino Hätinä tutustuivat 12.10.2008 Tell Mishrifin (muinainen Qatna) kaivauksiin Orontesin laaksossa kaivausten johtajan Dr. Daniele Morandi-Bonacossin johdolla.

HERAL

(HELSINKI EDUCATION AND RESEARCH AREA LAUNCHING)

Suomen Damaskoksen instituutti ja sitä ylläpitävä säätiö toteuttivat HERAL-hankkeen yhteistyössä Helsingin laajan metropolialueen yliopistoja ja ammattikorkeakouluja edustavan HERAn (Helsinki Research and Education Area) ja Helsingin seudun liike-elämää edistävän GHP:n (Greater Helsinki Promotion) kanssa. HERAL oli vuoden kestänyt kampanja, joka välitti tietoa HERA-konsortion 17 jäsenyliopistosta ja -korkeakoulusta arabiankielisessä Lähi-idässä. HERAL-projekti oli pilottihanke, jolla tavoiteltiin arabiamailman korkeakoulutuksesta vastaavia viranomaisia. Hankkeen suojelijana toimi opetusministeri Sari Sarkomaa.

HERALin yleisenä päämääränä oli edistää suomalaisen korkeakoulutuksen kansainvälistymistä. Tavoitteeseen pyrittiin markkinoimalla Helsingin laajan metropolialueen korkeakoulutusosaamista ja alueen koulutuksen suomia mahdollisuuksia arabiankielisessä Lähi-idässä. HERAL-hankkeen tarkoituksena oli luoda pohja tulevalle toiminnalle, nostaa

Harjoittelijat Reponen ja Kymäläinen ja konservointileirin osallistujat konservoivat salin kattokaarta. Kuvat Jorma Lehtinen ja Raija Mattila.

Aluekokouksen osanottajia Riadissa. Etualalla suurlähettiläs ja rva Martti Isoaro. Kuva Yueching Ho.

HERA-korkeakoulujen ja tutkimuksen tunnettuutta, luoda kontakteja korkeakoulujen ja koulutuksesta vastaavien viranomaisten välille sekä solmia yhteyksiä ja yhteistoimintasopimuksia. Tärkeimmät hankkeen aikana järjestetyt tapahtumat olivat selvitysmatka Dubaihin 12.–15.2., säätiön, instituutin ja ulkoasiainministeriön tiede- ja koulutusaiheinen aluekokous Riadissa 16.–18.2, HERALin Kairon launching-tilaisuus 4.–5.11. ja uuden instituuttirakennuksen avajaisten yhteydessä järjestetty Damaskoksen launching-tilaisuus 14.12. HERALin puitteissa järjestettyihin tapahtumiin ja henkilökohtaisiin tapaamisiin osallistui merkittäviä suomalaisen korkeakoulumaailman vaikuttajia kuten Helsingin yliopiston kansleri Ilkka Niiniluoto, opetusministeriön kansainvälisten asioiden päällikkö Jaana Palojarvi, kansainvälisten asioiden päällikkö Arja Hannukainen Metropolia ammattikorkeakoulusta ja Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälisten asioiden johtaja Mari-Anna Suurmunne. Lähi-idän maita edustivat mm. Saudi-Arabian opetusministeri Dr. Abdullah Bin Sal Al-Obaid, Syyrian apulaiskorkeakouluministeri Dr. Najib Abdel Wahed ja Kairon Amerikkalaisen yliopiston vararehtori Elisabeth El Khodry. Tilaisuudet oli näkyvästi esillä alueen mediassa.

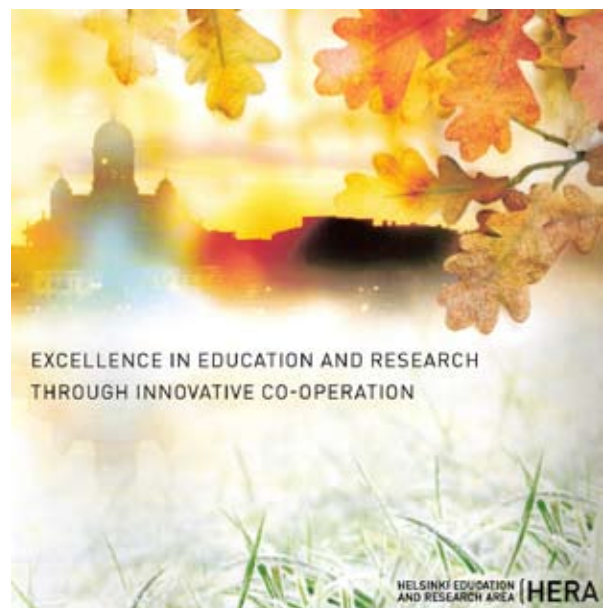
HERAL-hankkeesta julkaistiin myös englannin- ja arabiankieliset esitteet sekä HERA-alueen opetuksesta, tutkimuksesta, korkeakouluista ja tilauskoulu-

tusmahdollisuuksista kertova englanninkielinen esite. Lähi-idän maista Suomeen aikoville ja saapuneille opiskelijoille ja tutkijoille laadittiin englannin- ja arabiankielinen opiskelijan ja tutkijan opas.

Projekti jatkui helmikuun 2009 loppuun asti. Suomen Damaskoksen instituutin ja Suomen Lähi-idän instituutin säätiön panos oli erittäin keskeinen projektin käynnistämiseksi. Vuoden 2009 alussa vaikutti vahvasti siltä, että HERAn Lähi-itään keskittyvä toiminta jatkuu omillaan ilman instituutin ja säätiön jatkuvaa intensiivistä panostusta. Saudi-Arabian opetusministeri vieraili delegaatioineen Suomessa 2.–8.2.2009. HERA osallistui Finpron Future Learning Finland -hankkeen koulutusviennin edistämismatkalle Abu Dhabiin ja Dubaihin 8.–13.2.2009. Tammikuussa 2009 Helsingissä vieraili Omanin korkeakoulutusministeriön alivaltiosihteeri. Odotettavissa on myös yhteistyöneuvotteluja arabiankielisen Lähi-idän maiden ja HERA-korkeakoulujen välille koulutusjärjestelmien kehittämisessä. Instituutti ja säätiö seuraavat suomalaisten ja arabiankielisen Lähi-idän korkeakoulujen suhteiden kehitystä jatkossakin ja tukevat HERAa Lähi-itään suuntautuvissa hankkeissa.

HARJOITTELU

On vahvaa näyttöä siitä, että käytännön kokemus kohdealueella työskentelystä tukee tehokkaasti työelämään sijoittumista. Instituutti tarjoaa vuosittain CIMOn kautta harjoittelumahdollisuuden kahdel-

le suomalaiselle opiskelijalle tai vastavalmistuneelle, minkä lisäksi vuonna 2008 instituutissa oli kaksi EVTEKIn harjoittelijaa. Käynnissä ollut restaurointiprojekti vaikutti myös harjoittelijoiden valintaan. Vuonna 2008 instituutin harjoittelijat olivat Eveliina Reponen, Laura Väisänen, Anna-Maria Kymäläinen ja Henna Julkunen.

VIERAAT

Instituutin tiloissa asui ja vieraili säätiön harjoittelijoita, stipendiaatteja ja muita tutkijoita. Vieraiden joukossa oli myös muita aloja edustavia henkilöitä kuten taiteilijoita, toimittajia, suomalaisten ja ulkomaalaisten yliopistojen, tiedeinstituuttien ja kansalaisjärjestöjen edustajia. Tilojen käyttöaste on ollut erinomainen, ja vuonna 2008 yöpymisiä kertyi yhteensä noin 450. Käyttäjäkunnan jakautuminen on osoittautunut, että toiminta on valtakunnallisesti yliopistoja ja tutkimuslaitoksia hyödyttävää.

INSTITUUTIN UUDET TOIMITILAT

Instituutin toimitilojen restaurointi saatiin päätökseen joulukuussa 2008. Uusi instituutirakennus sijaitsee Damaskoksen vanhassa kaupungissa, joka on yksi Unescon maailmanperintökohteista. Raamatussa mainitun Suoran kadun (Via Recta) itäportin Bab Sharqin lähellä sijaitseva kaksikerroksinen rakennus ympäröi kahta sisäpihaa. Pihoja koristavat suihkulähde ja sitruspuut. Instituutin rakennus edustaa tyyppillistä damaskoslaista arkkitehtuuria ja on peräisin 1800-luvun puolivälistä. 500 neliömetrin rakennuksen ensimmäisessä kerroksessa sijaitsevat instituutin toimisto- ja opetustilat sekä kirjasto, toisessa viisi vierashuonetta. Talon alakerta on kivrakenteinen ja yläkerta muodostuu auringossa kuivatuilla savitiilillä täytetystä puukehikosta. Kattoparrut ovat paksuja poppelirunkoja.

Instituutti on toteuttanut kulttuurihistoriallisesti merkittävän restaurointiprojektin suomalaisin varoin. Talon hankinnan rahoitti Alfred Kordelinin säätiö, ja paikallisia perinteitä kunnioittavaan restaurointiin on saatu rahoitusta Suomen Kulttuurirahastolta, Svenska Kulturfondenilta, Helsingin yliopistolta, Åbo Akademien säätiöltä ja Thüringin säätiöltä. Suomalaisten yksityisten säätiöiden mahdollistama omien toimiti-

Restauroinnin tilanne huhtikuussa 2008. Kuva Raija Mattila

lojen hankinta ja restaurointi tuottavat suomalaiselle Lähi-idän tutkimukselle ja korkeakoulujen kansainvälistymiselle ainutlaatuisen tukikohdan Lähi-itään. Tilat mahdollistavat tutkijoiden ja asiantuntijoiden majoittamisen, tieteellisten kokousten isännöinnin, kurssitoiminnan, pienimuotoisen kirjaston ja arkiston ylläpidon sekä tilaisuuksien, elokuvien ja näyttelyiden järjestämisen samaan tapaan kuin muissa kulttuuri- ja tiedeinstituuteissa.

Restauroinnin suunnittelusta ja valvonnasta vastasi arkkitehti Muhammed Darwish ja toteutuksesta insinööri Kaied Youssef. Restaurointi toteutettiin syyrialaisin voimin perinteisiä työtapoja ja materiaaleja käyttäen, mikä tarkoitti esimerkiksi auringossa kuivattujen savitiilien tekoa sekä laastin sekoittamista savesta, oljesta ja lannasta. Pinnoissa on käytetty paikalliseen tapaan kalkkirappausta ja perinteisiä maaleja. Taloon teetettiin paikallista tyyliä edustavat käsityönä valmistetut kalusteet ja valaisimet opetusministeriön myöntämällä erillisrahoituksella.

AVAJAISET

Instituutin uudet toimitilat avattiin juhlallisesti lauantaina 13.12. Avajaiset kiinnostivat syyrialaisen lisäksi myös suomalaisia, sillä avajaisviikonlopun tahtumiin osallistui yli 80 suomalaista vierasta. Tilat avasi Syyrian kulttuuriministeri Dr. Riad Naasan Agha, ja avajaisissa luettiin tasavallan presidentti Tarja Halosen lähettämä tervehdys. Tilaisuuden korke-arvoisiin puhujiin kuuluivat ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Pertti Torstila, opetusministeri-

ön kansainvälisten asioiden johtaja Jaana Palojärvi, Helsingin yliopiston kansleri Ilkka Niiniluoto, kamarineuvos Leila Lotti Kordelinin säätiöstä, akateemiaprofessori Risto Nieminen Suomen Kulttuurirahastosta sekä prof. emer. Heikki Palva. Juhlapuheiden ohessa vieraat nauttivat klassisesta syyrialaisesta musiikista ja tutustuivat uuteen instituuttirakennukseen. Virallisen avajaisseremonian jälkeen alkanut avointen ovien tilaisuus keräsi talon täyteen instituutista kiinnostuneita vieraita. Instituuttirakennukseen kävivät tutustumassa niin paikalliset damaskolaiset kuin kaupungissa asuvat ulkomaalaisetkin. Myös suuri osa suomalaisista vieraista palasi nauttimaan instituutin tunnelmasta illan hämärtyessä. Avoimien ovien pääesiintyjänä olivat syyrialaiset Mevlevi-dervissit, jotka tunnetaan myös pyörivinä dervisseinä. Avajaispäivä huipentui ravintola Naranjissa järjestettyihin juhlaillallisiin.

Sunnuntaina 14.12. ohjelmassa olivat suomalaista korkeakouluosaamista markkinoiva koulutusseminaari ja Lähi-idän, ennen kaikkea Irakin, taloudellista tilannetta ja mahdollisuuksia kartoittava bisnesseminaari. Seminaarin puhujiin kuuluivat ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Pertti Torstila ja EU:n Iraksuurlähettiläs Ilkka Uusitalo. Viikonlopun ohjelman päätti suurlähettiläs Harri Mäki-Reinikan isännöimä iltatilaisuus residenssissä, johon osallistuivat kaikki suomalaiset vieraat. Avajaisviikonlopun monipuolinen ohjelma toteutettiin yhdessä instituutin ja säätiön yhteistyökumppanien kanssa.

Avajaisviikonlopun aikana instituutin ja säätiön henkilökunta sekä säätiön hallituksen edustajat esittelivät suomalaisille kutsuvieraille uutta instituuttirakennusta, Damaskoksen vanhaa kaupunkia, instituutin toimintaa ja suomalaista Lähi-idän tutkimusta.

UUSI LOGO JA UUDET VERKKOSIVUT

Instituutti otti keväällä 2008 käyttöön uuden logon. Logon on suunnitellut Susanna Raunio Ketodesign-toimistosta, ja se perustuu Zeitunan talon salin vesialtaan koristekuvioon. Vuoden lopussa avattiin instituutin uudet verkkosivut, joiden ulkoasun suunnitelti Susanna Raunio ja joiden teknisestä toteutuksesta vastasi Kidedesignin Marco Suvanto. Instituutin verkkosivujen ja sähköisen viestinnän kehittämistä jatketaan vuonna 2009.

VERKOTTUMINEN JA YHTEISTYÖ

Instituutin hankkeet pyritään toteuttamaan yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa. Tiedeinstituutin tärkeimmät yhteistyökumppanit ovat suomalaiset ja ulkomaalaiset yliopistot, tutkimuslaitokset ja tutkijat. Tämän lisäksi instituutti toimii läheisessä yhteistyössä ulkoasiainministeriön Lähi-idän edustustojen kanssa.

Vuoden 2008 merkittävimpiä verkottumis- ja yhteistyötilaisuuksia:

- Säätiön, instituutin ja ulkoasiainministeriön yhteinen aluekokous, jonka teemana oli tutkimus ja koulutus, järjestettiin Riadissa 16.–18.2. suurlähettiläs Martti Isoaron isännöimänä.
- Instituutin johtaja Raija Mattila osallistui New Yorkissa ja Washingtonissa 19.–23.5. järjestetyille Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien neuvottelupäiville.
- Instituutti järjesti 2.4. yhteistyössä Suomen suurlähetystön kanssa tilaisuuden, jossa FM Kadriye Bedretdin esitelmöi aiheenaan ”The Finnish Tatars: more than hundred years of Muslim presence in Finland”.
- Mattila piti kutsuvieraana luennon suomalaisesta Lähi-idän tutkimuksesta ja Damaskoksen instituutin toiminnasta 12.5. Ruotsin instituutissa Istanbulissa.
- Instituutti on yhteistyössä Suomen Damaskoksen suurlähetystön kanssa osallistunut tanskalaisen Kulturmøde over grænser -järjestön pohjoismaisten kulttuuritapahtumien sarjaan ”A Cultural Meeting Point”.
- FT Hannu Koponen Kuopion yliopistosta osallistui instituutin kutsumana Damaskoksessa 16.11. järjestettyyn Renewable Energy -konferenssiin, jossa esitelmöi asiantuntijoita Syyriasta, Saksasta, Tanskasta, Espanjasta ja Suomesta.
- Yhteistyössä Suomen Damaskoksen suurlähetystön kanssa instituutti osallistui Euroopan unionin maiden yliopistoja esitelleeseen EU Study Day -tapahtumaan 2.12. Damaskoksen yliopistolla.
- Uuden instituuttirakennuksen avajaisviikonlopun monipuolinen ohjelma toteutettiin yhdessä instituutin ja säätiön yhteistyökumppanien kanssa. Näitä olivat mm. ulkoasiainministeriö, HERA ja Suomalais-Arabialainen kauppayhdistys.

AVAJAISJUHLA 13.12.2008

Syyrian kulttuuriministeri Dr. Riad Naasan Agha avaa uuden instituutin (ylh.vas.), instituutin johtaja dos. Raija Mattila (ylh.oik.), ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Pertti Torstila (kesk. vas.) ja Helsingin yliopiston kansleri Ilkka Niinluoto (alh. oik.). Kuvat Eero Ehanti, Jussi Nuorteva ja Irina Kauhanen

INSTITUUTIN TOIMINTA EGYPTISSÄ

Instituutilla on vakituinen edustaja Egyptissä. Instituutin Egyptin edustaja Dr. Said Sadekin vastuulla on ollut instituutin toiminnasta tiedottaminen arabimaiden ja erityisesti Egyptin mediassa. Lisäksi hän on vastannut yhteyksistä egyptiläisiin tutkijoihin ja yliopistoihin sekä Helsingin yliopiston ja Kairon yliopiston tutkija- ja opiskelijavaihdon tukemisesta. Egyptin edustaja on pitänyt yhteyksiä yllä myös Anna Lindh -säätiöön. Edustaja on avustanut Egyptissä vierailleita suomalaisia tutkijoita yhteyksien solmissa ja käytännön järjestelyissä. Instituutin Kairon edustaja vastasi 3.–5.11. järjestetystä HERAL-hankkeen launching-tilaisuudesta Kairossa. Tilaisuudessa esiteltiin suomalaista korkeakoulutusta ja sen mahdollisuuksia. Yhteistyö egyptiläisten tutkijoiden kanssa käynnistyi Kairon amerikkalaisen yliopiston The Cynthia Nelson Institute for Gender and Women's Studiesin (IGWS) ja Kristiina-instituutin, Suomen Kairon suurlähetystön ja Suomen Damaskoksen instituutin yhteishankkeena 2.–3.12. järjestetyssä seminaarissa ”Women and Rights Talk”. Seminaariin osallistivat Suomesta akatemiaturkija Susanne Dahlgren, prof. Riitta Jallinoja ja Minna Canth -akatemiaprofessori Kevät Nousiainen.

INSTITUUTIN TOIMIHENKILÖT

Dosentti Raija Mattila (Damaskos)
instituutin johtaja

Ms. Manal Chatila (Damaskos)
johtajan avustaja

Dr. Said Sadek (Kairo)
edustaja

Konservoinnin opiskelija Eveliina Reponen
(Damaskos)
CIMO-harjoittelija

Konservoinnin opiskelija Laura Väisänen (Damaskos)
harjoittelija

Konservoinnin opiskelija Anna-Maria Kymäläinen
(Damaskos)
harjoittelija

FM Henna Julkunen (Damaskos)
CIMO-harjoittelija

Säätiön hallitus valitsi maaliskuussa 2008 instituutin johtajaksi 1.1.2009 alkavalle johtajakaudelle dosentti ja yliopistonlehtori Hannu Juusolan Helsingin yliopistosta.

SUOMEN LÄHI-IDÄN INSTITUUTIN SÄÄTIÖN TOIMINTA

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö tukee ja ylläpitää Suomen Damaskoksen instituuttia. Sen kotimaan toiminta tukee ja täydentää instituutin toimintaa. Säätiö vastasi hallinnosta, yhteydenpidosta suomalaisiin sidosryhmiin ja yhteistyökumppaneihin, apurahojen jaosta, varainhankinnasta ja instituutin toimintaan liittyvästä tiedottamisesta Suomessa. Erityinen sija säätiön kotimaan toiminnassa vuonna 2008 oli instituutin uuden johtajan valinnalla, HERAL-hankeella, instituuttitrakennuksen restauroinnin vaatimalla varainhankinnalla ja avajaisten valmistelulla.

APURAHAT

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö jakaa vuosittain apurahoja instituutin toimipiiriin kuuluvissa maissa suoritettavaan tutkimukseen ja koulutusmatkoihin. Vuonna 2008 säätiö myönsi apurahoina yhteensä 16 700 euroa seuraaviin hankkeisiin:

FM Patricia Berg 800€
Helsingin yliopisto, Aasian ja Afrikan kielten ja kulttuurien laitos, egyptologia. Patricia Berg osallistui Baselin yliopiston egyptologisen osaston arkeologisille kaivauksille Luxorin länsirannalla sijaitsevassa haudassa TT 95 kolmen viikon ajan helmi-maaliskuussa 2008. Kaivausten aikana hän oli vastuussa löytöjen talteenotosta, niiden piirtämisestä, valokuvaamisesta ja kuvailemisesta.

FM Fred Derwin 940€
Turun yliopisto ja University of Paris III, klassillisten ja romaanisten kielten laitos, ranskan kieli. Myönnetty apuraha siirtyi jaettavaksi vuonna 2009 Syyriaan suunnitellun kenttätömatkan peruunnuttua.

FL Paula Kouki 2000€
Helsingin yliopisto, kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologia. Paula Kouki osallistui Kööpenhaminan yliopiston Islamilainen Jarash –tutkimushankkeeseen liittyville kaivauksille Jarashin kaupungissa Jordaniassa kuukauden ajan heinä-elokuussa 2008. Hän osallistui kaivauksella kenttätöön ja dokumentoinnin ohessa löytöjen puhdistukseen ja analysointiin.

FM Mari Luomi 2000€
University of Durham, Institute for Middle Eastern and Islamic Studies. Mari Luomi teki Dubaihin, Beirutiin ja Abu Dhabiin suuntautuneen kenttämatkan liittyen väitöskirjatutkimukseensa, joka käsittelee Persianlahden pienten valtioiden energia- ja ilmastoturvallisuutta. Matkan aikana hän osallistui aihetta käsitteleviin seminaareihin ja tapasi paikallisia asiantuntijoita.

FM Henri Onodera 1100€
Helsingin yliopisto, kehitysmaatutkimuksen laitos. Henri Onodera vietti kymmenen kuukautta Egyptissä keräämässä etnografista ja haastatteluaineistoa väitöskirjaansa varten. Hänen tutkimuksensa keskittyy pääasiallisesti kairolaisnuorten osallistumiseen ja toimintaan ihmisoikeus- ja demokratialiikkeissä. Apurahalla katettiin Egyptin puhekielen opinnot ja kahden kuukauden asumiskustannukset Kairossa.

FM Sampsä Peltonen 1860€
Av-kääntäjä Sampsä Peltonen opiskeli persiaa lukuvuoden 2007–2008 Teheranin yliopiston alaisessa persian kielen opetuskeskuksessa. Opintoja tuki myös AVEK.

FM Saana Teppo 2500€
Helsingin yliopisto, Aasian ja Afrikan kielten ja kulttuurien laitos, Assyrologia. Saana Teppo työskenteli apurahan turvin uusassyrialaisen imperiumin naisia vallan käsitteen avulla käsittelevän väitöskirjansa ”Women and Power in the Neo-Assyrian Empire” parissa ajalla 1.4.–31.5. Väitöskirja on ensimmäinen Assyrian naisten asemaa ja valtaa kulttuurintutkimuksen näkökulmasta tarkasteleva teos.

Aili Havas -apuraha 2500€

TM Juha-Pekka Rissanen. Juha-Pekka Rissanen tutki apurahan turvin messiaanista juutalaisuutta. Hän teki 22.10.–4.11. kenttätömatkan Israeliin, jonka aikana hän haastatteli messiaanisten juutalaisten seurakuntien johtajia.

Aimo T. Nikolainen -apuraha 3000€

FT **Tuomas Martikainen**. Suomen akatemia. Tuomas Martikainen kirjoitti apurahan turvin kirkko ja islam –työryhmän historiikka puolipäiväisesti kolmen kuukauden ajan.

INSTITUUTIN UUDEN JOHTAJAN VALINTA

Suomen Damaskoksen instituutin uuden johtajan tehtävää haki kuusi hakijaa, joista kolme kutsuttiin haastatteluun. Helsingin yliopiston seemiläisten kielten ja kulttuurien dosentti Hannu Juusola todettiin akateemisen ydinosaamisalueensa sekä alueen tuntemuksen ja kielitaidon puolesta soveltuvimmaksi hakijaksi, ja hänet nimitettiin seuraavan kolmivuotiskauden johtajaksi. Instituutin johtajana 1.1.2009 aloittanut dosentti Hannu Juusola on Suomen johtavia Lähi-idän yhteiskuntien ja politiikan tuntijoita. Uuden johtajan oma tutkimusohjelma keskittyy Libanoniin, erityisesti identiteettikysymyksiin 1980-luvun lopulta nykypäivään.

YHTEISTYÖ, VERKOTTUMINEN, SIDOSRYHMÄT JA TIEDONVÄLITYS

Säätiön ja instituutin keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat koti- ja ulkomaiset yliopistot ja tutkimuslaitokset sekä säätiön perustajaorganisaatiot. Yhteistyötä tehdään alueella toimivien instituuttien, Suomen ulkomaanedustustojen, opetusministeriön kulttuurinvientyksikön sekä muiden ministeriöiden alaisten toimijoiden kanssa.

Säätiö toimi vuonna 2008 yhteistyössä seuraavien tahojen kanssa:

- eri suomalaiset yliopistot, tiedekunnat ja laitokset
- suomalaiset ammattikorkeakoulut, erityisesti EVTEK/Metropolia
- suomalaiset tutkijat ja opettajat
- Helsinki Research and Education Area (HERA)
- Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry (SKTI)
- Suomen Lähi-idän instituutin ystävät ry (SLIY)
- ulkoasiainministeriön eri yksiköt (UM)
- Anna Lindh –säätiöverkosto (ALF)
- Greater Helsinki Promotion (GHP)

- Suomalais-Arabialainen kauppayhdistys (SAKY)
- Suomalais-arabialainen yhdistys (Sarab)
- Suomen itämainen seura (SIS)
- Tieteellisten seurain valtuuskunta (TSV)

Säätiön vuoden 2008 merkittävimmät yhteistyöprojektit olivat HERAn ja GHP:n kanssa toteutettu vuoden kestänyt HERAL-hanke ja SAKYn ja Suomi-Irak –yhdistyksen kanssa yhteistyössä toteutettu bisnesseminaari avajaisten yhteydessä.

- Instituutti ja säätiö saivat toimintaansa rahoitusta seuraavilta tahoilta
- opetusministeriö: perustoiminnan rahoitus ja instituutin kalustus
- Alfred Kordelinin yleinen edistys- ja sivistysrahasto: instituutikiinteistö
- Suomen Kulttuurirahasto: instituutin kunnostus ja restauroijien koulutus
- Svenska Kulturfonden: instituutin kunnostus
- Stiftelsen för Åbo Akademi: instituutin kunnostus
- Helsingin yliopiston rahastot: instituutin kunnostus
- William Thuringin stiftelse: instituutin kunnostus
- ulkoasiainministeriö: Passia-kurssi
- Greater Helsinki Promotion: HERAL-hanke
- Suomi-Irak –yhdistys: Bisnesseminaari
- Hra Zafer Chaoui: instituutin toiminta
- Suomen Lähi-idän instituutin ystävät: instituutin toiminta

VARAINHANKINTA

Suomen Lähi-idän instituutin säätiön ja instituutin toimintaa rahoitetaan opetusministeriön myöntämällä yleisavustuksella ja muiden rahoittajatahojen myöntämällä tuella. Vuonna 2008 säätiölle myön-sivät avustusta kulttuurihistoriallisesti merkittävän Zeitunan talon kunnostusprojektin loppuun saattamiseksi Svenska Kulturfonden, Helsingin yliopiston rahastot, Stiftelsen för Åbo Akademi ja William Thuringin Stiftelse .

Säätiö ja instituutti saivat vuoden aikana taloudellista tukea ja rahoitusta eri projekteihinsa myös seuraavilta tahoilta: GHP (HERAL-hanke), ulkoasiainministeriö, Suomi-Irak yhdistys (bisnesseminaari), Hra Zafer Chaoui ja SLIY.

AVAJAISET

Vuoden merkittävin tilaisuus sekä instituutin että säätiön kannalta oli uuden instituuttirakennuksen avajaiset joulukuussa. Avajaiset herättivät ansaittua huomiota, ja yli 80 suomalaista juhluvierasta osallistui avajaisjuhllisuuksiin. Viikonlopun ohjelma sisälsi kutsuvieraille tarkoitetun virallisen avajaisseremonian, kaikille avoimen yleisöjuhlan, juhlaillallisen, koulutusseminaarin, bisnesseminaarin sekä Suomen Damaskoksen suurlähettilään isännöimän cocktailtilaisuuden.

Avajaisviikonlopun virallisen ohjelman lisäksi valtaosa vieraista käytti hyväkseen mahdollisuuden tutustua Syyriaan paremmin. Kordelinin säätiön ja SKR:n edustajat matkailivat viikon ajan Syyriassa ja Libanonissa, ja myös SLIY:n ryhmä tutusti Syyriaan viikon mittaisella matkalla. Instituutin puolesta järjestettiin retket Palmyran hyvin säilyneeseen antiikkiin ajan rauniokaupunkiin, arameankieliseen Maaloulaan ja ristiretkeläisten Crac des Chevaliers -linnoitukseen.

SÄÄTIÖN HALLINTO

Hallitus

Säätiö tukee ja ylläpitää Suomen Damaskoksen instituuttia. Sen ylintä päätösvaltaa käyttää hallitus, joka kokoontui vuonna 2008 kaksi kertaa. Säätiön hallitukseen kuuluivat vuonna 2008 seuraavat asiantuntijat:

Professori Jaakko Hämeen-Anttila, puheenjohtaja
varajäsen dosentti Hannu Juusola

Pääjohtaja dosentti Jussi Nuorteva, varapuheenjohtaja
varajäsen dosentti Märten Kvist

Dosentti Risto A. Ahonen
varajäsen museonjohtaja Liisa Hovila-Helminen

FT Sanna Aro-Valjus
varajäsen varajohtaja Marjut Vehkanen

Professori Jaakko Frösén
varajäsen professori Mika Lavento

Professori Antti Laato
varajäsen dosentti Svante Lundgren

Korkeakoulusihteeri Hannu Majamäki
varajäsen kouluttaja Mika Aspinen

Dosentti Pertti Multanen
varajäsen dosentti Ritva Kivikkokangas-Sandgren

FT Teuvo Laitila
varajäsen lehtori Risto Aikonen

FM Kristian Slotte
varajäsen lehtori Lauri Vartiainen

YTT Aini Linjakumpu
Varajäsen FT Susanne Dahlgren

Työvaliokunta

Käytännön asioiden hoidosta vastaa asiamies puheenjohtajan ja työvaliokunnan ohjeistuksen mukaan. Säätiön työvaliokunnan muodostavat puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja asiamies. Työvaliokunta kokoontui vuoden aikana kolme kertaa.

Säätiön toimihenkilöt Suomessa

FM Heli Oksanen
säätiön asiamies

FM Anu Leinonen
säätiön asiamiehen sijainen

FM Eeva Talvitie
hallinnollinen avustaja

FT Hannu Juusola
säätiön OTO-koordinaattori

YHTEYSTIEDOT

Suomen Lähi-idän instituutin säätiö

Hallituskatu 2 B
00170 Helsinki
Kotisivu: www.fime.fi

Suomen Damaskoksen instituutti

Finnish Institute in Damascus
Az-Zeitoun lane, facing Az-Zeitoun Church, House no. 16
Bab Sharqi, Old City
Damascus, Syria

Postiosoite:
Finnish Institute in Damascus
P.O.Box 25880
Damascus, Syria

Kotisivu
www.damascus.fi